

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 216.096 van 27 oktober 2011
in de zaak A. 197.365/X-14.770.**

In zake : 1. Roland VANVINCKENROYE
 2. Nicole COENEN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Marie-Josée Deuss
 kantoor houdend te 3740 BILZEN
 Rode Kruislaan 142/A
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bart Staelens
kantoor houdend te 8000 BRUGGE
Gerard Davidstraat 46, bus 1
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 9 augustus 2010, strekt tot de
nietigverklaring van het besluit van 30 november 2009 van de Vlaamse minister
van Leefmilieu, Natuur en Cultuur tot hoogdringende onteigening ten algemenen
nutte van onroerende goederen bestemd voor de realisatie van een
“beekherstelproject op de Jeker te Tongeren” door de Vlaamse
milieumaatschappij, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 16 juni 2010.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord
ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord
ingediend.

Eerste auditeur Eric Lancksweerdts heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 oktober 2011.

Staatsraad Pierre Lefranc heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Marie-Josée Deuss, die verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Samuel Mens, die loco advocaat Bart Staelens verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Eric Lancksweerdts heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De verzoekende partijen zijn eigenaar van een perceel hooiland gelegen te Tongeren, kadastraal bekend sectie B, nr. 220/b.

De notariële verkoopsakte dateert van 9 juni 2005. Inzake “Voorkooprechten – rechten van wederinkoop” wordt in deze verkoopsakte volgens de verzoekende partijen onder meer het volgende vermeld:

“(…)

De verkoper verklaart dat het recht van voorkoop inzake natuurbehoud van toepassing is.

Bij aangetekend schrijven van zeventien mei twee duizend en vijf werd de Vlaamse Landmaatschappij in kennis gesteld van deze verkoop.

Bij schrijven van één en dertig mei twee duizend en vijf heeft de Vlaamse Landmaatschappij ondergetekende notaris bericht onherroepelijk geen gebruik te maken van het voorkeepsrecht”.

In de notariële verkoopsakte staat verder volgens de verzoekende partijen vermeld dat de verkoper verklaart dat het voormelde perceel gelegen is in een definitief beschermd landschap zoals blijkt uit het hypothecair getuigschrift afgegeven door het eerste hypotheekkantoor te Tongeren.

4. De onteigening kadert in een beekherstelproject van de Vlaamse milieumaatschappij in het landschapspark de Kevie te Tongeren met als doel de Jeker, een onbevaarbare waterloop van eerste categorie, in zijn oorspronkelijke staat te herstellen. Daardoor zou ook in extra waterberging worden voorzien en zou een vismigratieknelpunt worden weggewerkt.

5. In november 2006 wordt voor het beekherstelproject een milieueffectrapport (hierna: MER) opgemaakt. Dit project-MER wordt goedgekeurd op 7 februari 2007.

6. Van 18 februari 2009 tot en met 9 maart 2009 wordt een openbaar onderzoek gehouden waarbij 1 bezwaarschrift wordt ingediend.

7. Op 7 oktober 2009 verleent de inspectie van financiën haar akkoord aan het project.

8. Op 5 november 2009 vraagt de Vlaamse milieumaatschappij aan de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur een machtiging tot onteigening met het oog op de realisatie van het beekherstelproject.

9. Op 30 november 2009 wordt het bestreden besluit genomen, waarbij onder meer het voormelde perceel van de verzoekende partijen wordt onteigend.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

10. De verzoekende partijen leiden een eerste middel af uit de schending van “het algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, m.n. het zorgvuldigheidsbeginsel en het rechtszekerheids- en het vertrouwensbeginsel”.

Samengevat doen ze gelden dat aangezien de Vlaamse landmaatschappij naar aanleiding van de verkoop van het betrokken perceel had meegedeeld geen gebruik te willen maken van haar voorkooprecht, zij ervan konden uitgaan dat er geen sprake was van bijzondere prioriteiten van het natuurbeleid met betrekking tot het aan te kopen perceel en dat zij mits het respecteren van de voorwaarden van een beschermd landschap dit perceel voor onbepaalde termijn konden gebruiken. Ze stellen dan ook zeer verbaasd te zijn geweest op het ogenblik dat het bestreden onteigeningsbesluit hen werd betekend en betogen dat dit “geen toonbeeld van een zorgvuldige rechtshandeling en zorgvuldig handelen” is. Ze zetten uiteen dat de begunstigde van de voorkoopregeling in feite het Vlaamse Gewest is, dat dienaangaande een agentschap kan mandateren om in haar naam en voor haar rekening binnen de door haar bepaalde voorwaarden het voorkooprecht uit te oefenen. Aldus menen de verzoekende partijen dat het voorkooprecht in casu had kunnen uitgeoefend worden door de Vlaamse milieumaatschappij. Ze voeren aan dat sedert 2000 ecologische inventarisstudies met betrekking tot het landschapspark de Kevie werden gestart en dat in de loop van 2004 een eerste reeks van brochures werden gemaakt waarbij informatie werd bekendgemaakt. Het Vlaamse Gewest beschikte op het ogenblik dat haar het voorkooprecht werd aangeboden volgens de verzoekende partijen dan ook over de nodige informatie, en heeft destijds na zorgvuldig onderzoek en deskundige voorlichting op basis van de meegedeelde informatie besloten dat er geen reden of noodzaak bestond om de aangeboden percelen te verwerven. De verzoekende partijen vinden het dan ook onaanvaardbaar dat de overheid 5 jaar later de beslissing neemt om het perceel

toch te verwerven en dit bij wijze van hoogdringende onteigening waarbij de argumenten worden hernomen die reeds gekend waren in 2000, minstens 2004, maar waarbij nu ook wordt verwezen naar de budgettaire middelen voor de aankoop van de gronden voorzien in het investeringsprogramma van 2009 van de begroting van de Vlaamse milieumaatschappij. Dit getuigt volgens de verzoekende partijen niet van een zorgvuldig bestuur en brengt de rechtszekerheid in het gedrang. De verzoekende partijen stellen in geen geval te kunnen aanvaarden dat het bestuur zich thans baseert op budgettaire middelen en het mogelijke verlies van begrotingskredieten, vermits dit in geen geval te beschouwen is als een nieuwe feitelijke ontwikkeling of gewijzigd inzicht en budgettaire middelen niet te beschouwen zijn als een doelstelling van het natuurbeleid en evenmin als doelstelling van algemeen belang.

11. De verwerende partij repliceert in haar memorie van antwoord dat het middel uitgaat van de verkeerde premisse dat tot onteigening wordt overgegaan om redenen van natuurbehoud. Ze zet uiteen dat er een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen het natuurbeleid en het integraal waterbeleid, dat elk een afzonderlijk juridisch kader heeft en verschillende doelstellingen nastreeft. Bijgevolg meent de verwerende partij dat de omstandigheid dat geen gebruik werd gemaakt van het voorkeepsrecht inzake natuurbehoud in hoofde van de verzoekende partijen geen verwachtingen kon scheppen en dit feit de onteigening om redenen van integraal waterbeleid dan ook niet in de weg kon staan. “(V)olledigheidshalve” stelt de verwerende partij nog dat de verzoekende partijen er ook verkeerdelijk vanuit gaan dat er een soort verbod op onteigening zou bestaan als er geen gebruik wordt gemaakt van het recht van voorkoop. Ze doet gelden dat de omstandigheid dat het voorkeepsrecht niet wordt gebruikt op een gegeven ogenblik, er niet aan in de weg staat dat een bestuur over nieuwe financiële en andere middelen kan beschikken, waardoor het voor een bestuur mogelijk is om een goed te verwerven.

12. In de memorie van wederantwoord herhalen de verzoekende partijen het middel. Zij betogen nog dat zij niet akkoord kunnen gaan met het door de verwerende partij gehuldigde standpunt dat er een duidelijk onderscheid

moet worden gemaakt tussen een recht van voorkoop dat is gebaseerd op het decreet natuurbehoud en de huidige onteigening in het kader van het integraal waterbeleid. In beide gevallen heeft de Vlaamse regering in het raam van Europese kaderrichtlijnen immers een omzetting moeten maken in Vlaamse wetgeving. Het heeft hiervoor weliswaar afzonderlijke decreten uitgevaardigd en het geeft opdrachten aan afzonderlijke administraties, maar er moet toch rekening worden gehouden met andere beleidssectoren. De verzoekende partijen voeren aan dat een multifunctionele benadering belangrijk is en dat de eindverantwoordelijkheid bij de Vlaamse regering ligt. In dat verband merken ze op dat de Vlaamse regering elke vijf jaar een milieubeleidsplan dient op te stellen. Zij stellen ook dat de Vlaamse overheid werd geherstructureerd, maar dat de verschillende diensten van elkaar afhankelijk zijn met het oog op het algemeen beleid. Volgens de verzoekende partijen kunnen het natuurbehoud en het waterbeleid niet van elkaar worden gescheiden maar maken zij geïntegreerd deel uit van elkaar. De respectievelijke administraties kunnen wel degelijk samenwerken om een algeheel aanvaardbaar beleid uit te werken. Vermits vijf jaar eerder geen noodzaak bestond het recht op voorkoop uit te oefenen zijn de verzoekende partijen van oordeel dat thans de onteigeningsprocedure niet kan worden aangewend om hun eigendom alsnog in te nemen op basis van het geïntegreerd waterbeleid dat trouwens reeds in voege was op het ogenblik van de aankoop in 2005.

Beoordeling

13. Uit het bestreden besluit blijkt dat het perceel van de verzoekende partijen wordt onteigend ten behoeve van de Vlaamse milieumaatschappij ter verwezenlijking van haar maatschappelijk doel, met name het voeren van een integraal waterbeleid.

Het recht van voorkoop waarnaar de verzoekende partijen verwijzen betreft het recht van voorkoop inzake natuurbehoud, waarvan de Vlaamse landmaatschappij naar aanleiding van de verkoop aan de verzoekende partijen heeft verklaard geen gebruik te willen maken.

De Vlaamse landmaatschappij dient te worden onderscheiden van de Vlaamse milieumaatschappij. De omstandigheid dat de Vlaamse landmaatschappij geen gebruik heeft gemaakt van de uitoefening van haar voorkeepsrecht inzake natuurbehoud betekent dan ook niet dat niet meer zou kunnen worden overgegaan tot onteigening ten behoeve van de Vlaamse milieumaatschappij. Dit maakt geen schending uit van het vertrouwensbeginsel. De verzoekende partijen kunnen niet voorhouden dat de omstandigheid dat de Vlaamse milieumaatschappij geen gebruik heeft gemaakt van haar voorkeepsrecht inzake natuurbehoud in hun hoofde het rechtmatig vertrouwen heeft doen ontstaan dat niet meer tot onteigening van het betrokken onroerend goed kon worden overgegaan, en al helemaal niet wanneer het ten behoeve van een andere rechtspersoon in het kader van een ander beleidsveld is.

Evenmin kan in de gegeven omstandigheden sprake zijn van een schending van het rechtszekerheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel.

14. Waar de verzoekende partijen stellen dat de omstandigheid dat er budgettaire middelen voor de aankoop van de gronden voorzien zijn op het investeringsprogramma 2009 niet kan worden beschouwd als een doelstelling van natuurbeleid of van algemeen belang, gaan de verzoekende partijen uit van een verkeerde lezing van het bestreden besluit.

In het bestreden besluit wordt dienaangaande immers het volgende gesteld:

“Overwegende dat de budgettaire middelen voor de aankoop van de gronden voorzien zijn op het Investeringsprogramma 2009 van de begroting van de Vlaamse Milieumaatschappij;

Overwegende dat de projecten binnen een investeringsprogramma strikt binnen deze timing moeten afgewerkt worden teneinde geen begrotingskredieten te verliezen en de uitvoering van volgende projecten die voorbereid worden niet in het gedrang te brengen;

Overwegende dat hiertoe de onmiddellijke inbezitneming van de nodige gronden ten algemenen nutte onontbeerlijk is”.

Uit de geciteerde overwegingen blijkt dat de verwijzing naar het investeringsprogramma 2009 wordt ingeroepen ter motivering van de hoogdringendheid van de onteigening, en niet ter motivering van het doel van de onteigening. Het doel van de onteigening is de realisatie van het

beekherstelproject. De verzoekende partijen tonen niet aan dat dit geen doel van algemeen belang zou zijn.

15. Het eerste middel is ongegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

16. Een tweede middel wordt afgeleid uit “de schending van de algemene motiveringsplicht van de dringende noodzaak van de onteigening”.

De verzoekende partijen betogen samengevat dat de bestreden beslissing, die dateert van 30 november 2009 en hen ter kennis werd gebracht met een aangetekend schrijven van 17 juni 2010, gebaseerd is op “een ecologische inventarisstudie die in het jaar 2000 in verschillende stroomgebieden is gestart” en waarbij voor het project een MER werd opgemaakt dat werd goedgekeurd op 7 februari 2007. Ze voeren aan dat, anders dan in het bestreden besluit wordt voorgehouden, uit het MER niet blijkt dat de voorgestelde oplossing de enige is, maar dat daarin wordt vermeld dat in elk geval in fases zal moeten worden gewerkt, waarbij verschillende elementen zullen moeten worden onderzocht en waarbij het bestuur afhankelijk zal zijn van nog te nemen toekomstige beslissingen en in het licht daarvan de verschillende fases zal uitwerken. De verzoekende partijen merken op dat in de bestreden beslissing geen concrete termijn wordt vooropgesteld waarbinnen “het studiebureau Haskoning” zijn definitief ontwerp klaar dient te hebben. Nog minder worden er concrete termijnen of data aangegeven wanneer welke fases zullen worden uitgevoerd. Er wordt enkel op vage wijze gesteld dat de projecten binnen een investeringsprogramma binnen een zeer strikte timing moeten worden afgewerkt teneinde geen begrotingskredieten te verliezen en de uitvoering van volgende projecten die worden voorbereid niet in het gedrang te brengen. De verzoekende partijen betogen dat de motivering van de ingeroepen hoogdringendheid niet afdoende en zeer vaag is. Ze halen aan dat reeds zeer lange tijd onderzoek is gedaan naar het project, dat er geen redenen van hoogdringendheid worden

aangehaald, dat er geen concrete data worden vermeld waarbinnen het project zal worden uitgevoerd en dat er zelfs getwijfeld kan worden aan “de effectieve uitvoering” ervan. Wat specifiek het financiële element ter motivering van de hoogdringendheid betreft zijn de verzoekende partijen van oordeel dat zelfs dit element niet zeker is vermits het bestreden besluit op dit punt in strikt voorwaardelijke zin spreekt. In die zin verwijzen ze ook naar het schrijven van het aankoopcomité van Hasselt waarin geen concrete bedragen worden vooropgesteld en stellen ze dat zelfs niet is aangetoond dat een officieel schattingsverslag werd opgemaakt. Tenslotte zijn de verzoekende partijen van oordeel dat de verwoorde doelstellingen, voorzien overeenkomstig de beginselen van het integraal waterbeleid, in de bestreden beslissing zeer vaag en algemeen worden geformuleerd. Teneinde hun stelling kracht bij te zetten, citeren de verzoekende partijen uit het begeleidend schrijven waarmee de bestreden beslissing aan hen werd betekend en waarin de doelstellingen worden samengevat. De verzoekende partijen besluiten dat de beslissing gebaseerd is “op wensen, aanbevelingen en beginselen die verwijzen naar internationaal erkende milieubeginselen” en dit eveneens een reden is om het bestreden besluit te vernietigen.

17. In de memorie van antwoord betoogt de verwerende partij dat uit de overwegingen van het bestreden besluit blijkt waarom wordt geopteerd voor een onteigeningsprocedure bij hoogdringende omstandigheden, waarna ze de desbetreffende overwegingen citeert. Tegen de stelling van de verzoekende partijen dat geen concrete bedragen worden vooropgesteld, brengt de verwerende partij in dat de onteigeningsvergoeding pas definitief wordt op het einde van de procedure. Daarnaast wijst ze op de schatting van het comité tot aankoop van onroerende goederen. Voorts stelt de verwerende partij dat het logisch is dat in de kennisgeving van de bestreden beslissing niet tot een uitgebreide motivering van de onteigening wordt overgegaan, maar slechts een korte samenvatting wordt gegeven. Ze doet gelden dat uit de overwegingen van het bestreden besluit, die ze in de memorie van antwoord citeert, wel blijkt dat er concreet wordt gemotiveerd waarom tot onteigening om redenen van integraal waterbeleid wordt overgegaan. Bijgevolg dient volgens de verwerende partij te worden geconcludeerd dat uit de

bestreden beslissing op afdoende wijze kan worden opgemaakt waarom tot hoogdringende onteigening ten algemenen nutte wordt besloten.

18. In de memorie van wederantwoord herhalen de verzoekende partijen het middel. Ze voegen eraan toe dat de kostprijs voorzien in het schattingsverslag van het comité tot aankoop van onroerende goederen betrekking heeft op het totale project en nog steeds geen melding wordt gemaakt van een prijs die voorzien is voor de eigendom van de verzoekende partijen. Ze voeren aan dat ze een schrijven van dit comité hebben ontvangen waarbij zonder meer een ontwerp van akte van minnelijke verwerving van onroerend goed wordt meegedeeld doch waarin bewust geen prijs wordt aangegeven. De verzoekende partijen doen ten slotte nog gelden dat in het bestreden besluit niet in het minst wordt aangegeven waarom de onteigening van dit individuele geval is vereist.

19. In hun laatste memorie herhalen de verzoekende partijen dat de overheid sedert 2000 bezig is met studies en uiteindelijk in 2010, wanneer het gevaar bestaat dat bepaalde begrotingskredieten verloren kunnen gaan, de situatie plots hoogdringend wordt en plotse en dringende beslissingen dienen te worden genomen. Ze doen gelden dat zij zich hiermee niet kunnen verzoenen en van oordeel blijven dat er andere mogelijkheden bestaan om het beekherstelproject te realiseren.

Beoordeling

20. Naar luid van artikel 1 van de wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake onteigening ten algemenen nutte (hierna: de onteigeningswet van 26 juli 1962) kan de onteigening volgens de regels van die wet slechts geschieden “wanneer de Koning vaststelt dat de onmiddellijke inbezitneming van een of meer onroerende goederen ten algemenen nutte onontbeerlijk is”. De aanwending van de uitzonderingsprocedure vastgesteld in de onteigeningswet van 26 juli 1962, uitsluitend verantwoord door redenen van algemeen belang, is dan ook slechts

toegestaan wanneer de “onmiddellijke inbezitneming” van het goed door de onteigenende overheid “onontbeerlijk is”.

Hoewel de onteigenende overheid over een ruime discretionaire bevoegdheid beschikt wat betreft de hoogdringendheid van de onteigening mag de Raad van State controleren of die hoogdringendheid wel voorhanden is, wat impliceert dat deze voldoende aannemelijk moet zijn gemaakt.

Het bestreden besluit valt onder het toepassingsgebied van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: de motiveringswet). Artikel 2 van die wet bepaalt dat bestuurshandelingen uitdrukkelijk moeten worden gemotiveerd. Artikel 3 van de motiveringswet bepaalt dat de motivering afdoende moet zijn.

De redenen om toepassing te maken van de uitzonderingsprocedure, die een geringere rechtsbescherming biedt dan bij de gewone onteigeningsprocedure van de onteigeningswetten van 17 april 1835 en 27 mei 1870, moeten blijken uit het administratief dossier en moeten op grond van de motiveringswet in het bestreden besluit zelf zijn opgenomen.

21. De hoogdringendheid wordt in het bestreden besluit als volgt gemotiveerd:

“Overwegende dat de budgettaire middelen voor de aankoop van de gronden voorzien zijn op het Investeringsprogramma 2009 van de begroting van de Vlaamse Milieumaatschappij;

Overwegende dat de projecten binnen een investeringsprogramma strikt binnen deze timing moeten afgewerkt worden teneinde geen begrotingskredieten te verliezen en de uitvoering van volgende projecten die voorbereid worden niet in het gedrang te brengen;

Overwegende dat hiertoe de onmiddellijke inbezitneming van de nodige gronden ten algemenen nutte onontbeerlijk is”.

22. De verzoekende partijen tonen niet aan dat de hierboven geciteerde motivering feitelijk onjuist is of dat het kennelijk onredelijk is de hoogdringendheid van de onteigening te baseren op de overweging dat de projecten binnen een investeringsprogramma strikt binnen deze timing moeten worden afgewerkt teneinde geen begrotingskredieten te verliezen. De omstandigheid dat er vanaf het jaar 2000 reeds bepaalde studies werden

uitgevoerd omtrent het beekherstelproject neemt niet weg dat een geplande onteigening om budgettaire reden op een bepaald ogenblik dringend kan worden. Overigens vloeit uit het feit dat er in het verleden reeds bepaalde studies werden uitgevoerd niet automatisch voort dat op het moment van het uitvoeren van deze studies ook al vaststond dat het perceel van de verzoekende partijen diende te worden onteigend. In die omstandigheden kan dan ook niet worden voorgehouden dat de verwerende partij jaren talmde. Evenmin maken de verzoekende partijen met de loutere bewering dat “getwijfeld (kan) worden aan de effectieve uitvoering” aannemelijk dat de aangevoerde hoogdringendheid niet voorhanden zou zijn.

23. Zelfs al zou de stelling van de verzoekende partijen moeten worden bijgetreden dat in het begeleidend schrijven waarmee de bestreden beslissing werd betekend op al te vage wijze zou zijn omschreven wat de doelstelling van de onteigening is, dan nog neemt dit niet weg dat in de bestreden beslissing zelf op een omstandige, gedetailleerde en concrete wijze werd uiteengezet wat het doel van de onteigening is. De algemene en weinig onderbouwde stelling van de verzoekende partijen dat deze motivering niet zou volstaan, weegt niet op tegen de duidelijke en concrete overwegingen die het bestreden besluit dienaangaande bevat.

24. Het tweede middel is ongegrond.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

25. De verzoekende partijen leiden een derde middel af uit de schending van artikel 16 van de Grondwet en artikel 1 van de onteigeningswet van 26 juli 1962.

Samengevat betogen ze dat overeenkomstig artikel 1 van de onteigeningswet van 26 juli 1962 de onteigening slechts kan geschieden wanneer de onmiddellijke inbezitneming van de onroerende goederen ten algemenen nutte

onontbeerlijk is. De verzoekende partijen zijn van oordeel dat er geen sprake is van een algemeen belang, vermits het in het bestreden besluit geponeerde verlies van begrotingskredieten en de uitvoering van volgende projecten die nog moeten worden voorbereid een bijzonder belang vormen “waarvan zelfs niet zeker is of er volledige uitvoering zal komen”. Voorts betogen de verzoekende partijen dat zij van het aankoopcomité een ontwerp van koopakte ontvingen, waarin het maximaal bedrag dat kon worden aangeboden niet wordt meegedeeld. Deze handelswijze is naar de mening van de verzoekende partijen onverantwoord. Ze doen gelden dat minstens een duidelijke en onbetwistbare aankoopprijs diende te worden meegedeeld. De verzoekende partijen menen dat de aankoopprijs en de schadeloosstelling effectief en voorafgaand moeten worden uitbetaald en dat slechts daarna de inbezitstelling kan volgen.

26. In de memorie van antwoord repliceert de verwerende partij dat het perceel van de verzoekende partijen wordt onteigend met het oog op de realisatie van een beekherstelproject in het landschapspark de Kevie te Tongeren. Ze voert aan dat dit beekherstelproject past binnen de doelstelling van een integraal waterbeleid, zodat zij overeenkomstig artikel 11 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid tot onteigening kon beslissen. Verder zet de verwerende partij uiteen dat de rechtspleging inzake een hoogdringende onteigening ten algemenen nutte in drie fasen verloopt, waarbij in een eerste fase aan de onteigenende instantie het eigendomsrecht over het goed wordt overgedragen ten gevolge van het vonnis houdende vaststelling van de provisionele vergoeding en het bepalen van een definitieve onteigeningsvergoeding pas in een tweede en derde fase gebeurt. Aangezien er nog geen definitieve onteigeningsvergoeding kon worden vastgesteld, kon helemaal niet worden verwacht dat deze voorafgaandelijk zou worden betaald.

27. In de memorie van wederantwoord herhalen de verzoekende partijen het middel. Ze voegen er nog aan toe dat, ook al beschikt de overheid misschien over een ruime discretionaire bevoegdheid inzake het bepalen van het algemeen belang en het hoogdringend karakter van de onteigening, de Raad van State kan nagaan of aan deze voorwaarden is voldaan en of ze voldoende

aannemelijk zijn. Daarnaast stellen ze dat het bestreden besluit niet de minste melding maakt van of verwijst naar de 10 doelstellingen van artikel 5 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid. Tevens voeren ze aan dat, nu voor de overheid in deze materie een timing voorzien is tot 2015, er op dit ogenblik niet de minste reden is om bij hoogdringendheid tot onteigening over te gaan. Ten slotte leiden de verzoekende partijen uit artikel 8 van de onteigeningswet van 26 juli 1962 af dat de onteigenaar door de aanvang van de procedure in gemeen recht een aanbod moet hebben gedaan om het te onteigenen goed te bekomen en dat dit bod als basis zal dienen om de vrederechter toe te laten bij vonnis een provisionele vergoeding toe te kennen. De verzoekende partijen voeren aan dat de verwerende partij klaarblijkelijk een schatting heeft laten maken van de onteigeningsvergoeding doch dat dit bedrag op geen enkel ogenblik werd voorgesteld aan de verzoekende partijen zodat kan worden besloten dat de verwerende partij haar wettelijke verplichtingen niet is nagekomen.

Beoordeling

28. In dit middel gaan de verzoekende partijen nogmaals uit van een verkeerde lezing van het bestreden besluit, waarbij ze de verantwoording van de hoogdringendheid van de onteigening verwarren met de uiteenzetting van het oogmerk van algemeen belang. Zoals reeds werd vastgesteld bij de bespreking van het eerste middel, staat de verwijzing naar de begrotingskredieten in functie van de hoogdringendheid van de onteigening en staat deze motivering los van het oogmerk van algemeen belang. De kritiek van de verzoekende partijen dat de verwijzing naar het verlies van de begrotingskredieten een “bijzonder belang” zou betreffen, is dan ook niet relevant. De verzoekende partijen tonen niet aan dat de onteigening niet zou zijn ingegeven door redenen van algemeen belang.

29. Voorts betreft de bestreden beslissing een machtiging tot onteigening. Anders dan de verzoekende partijen dat zien, is geenszins vereist dat op het ogenblik dat het bestreden besluit wordt genomen het bedrag van de onteigening al zou vastliggen, laat staan dat het al zou moeten zijn uitbetaald.

Het schrijven van 22 juli 2010 van het aankoopcomité Hasselt dateert van na de bestreden beslissing. Het kan dan ook de wettigheid van de bestreden beslissing niet aantasten.

30. Het derde middel is ongegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwierpt het beroep.

2. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 350 euro, elk voor de helft.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van zevenentwintig oktober 2011, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	kamervoorzitter,
Johan Bovin,	staatsraad,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silvan De Clercq,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silvan De Clercq

Roger Stevens